

хамдигарфаҳмӣ байни зану шавҳар бо мақсади пешгирии амалҳои зӯрварона равона карда шудааст;

- *Машваратҳои равонӣ (психологӣ)* барои зӯрварон бо мақсади ошкор намудани сабабҳои зӯрварӣ ва бартарафсозии онҳо тавассути барномаи махсус оид ба ислоҳи рафтор;
- *Кӯмаки иҷтимоӣ ва назорати парвандаи зӯрвар* (инчунин кӯмак ба шахси ҷабрдида, агар бо ӯ дар тамос бошад) чиҳати ҳалли масоили иҷтимоии онҳо (ба монанди равноасозӣ ба сохторҳои давлатӣ оид ба тайёрии касбӣ ва таъмин бо ҷои кор, равноасозӣ барои баҳра бурдан аз хизматрасониҳои тиббӣ, барқарор намудани ҳуҷҷатҳо ва ғайра);

Аз ҷониби шӯъбаи ВКД равноасозии шахси дар оила зӯрварӣ содирнамуда ва ба қайд гирифта шудани он нафар ҳамчун шахсе, ки бо ӯ гузаронидаани корҳои инфиродӣ оид ба пешгирии ҳуқуқвайронкунӣ дар оила зарур аст, асос барои иҷозат ба **Ҳучра** ҳисоб мешавад.

Ўҳдадорӣ иштирок дар барнома оид ба ислоҳи рафтор одатан ҳамчун яке аз шартҳо дар Амрномаи муҳофизатӣ, ки аз ҷониби нозири минтақавӣ дода шуда, аз ҷониби зӯрвар ҳамчун ўҳдадорӣ оид ба иҷрои тамоми шартҳои зикргардида ба имзо расонида мешавад, дарҷ карда мешавад. Ҳангоми ташрифи аввалин ба **Ҳучра** зӯрвар тавассути имзо намудани ҳуҷҷати дахлдор розигии ҳатти худро чиҳати иштирок дар курси пурраи Барнома оид ба ислоҳи рафтор медиҳад ва бо ҳамин аллакай ба категорияи истифодабаранда/баҳрабарандаи хизматрасониҳои **Ҳучра** мегузарад. Барои ҳар як баҳрабарандаи хизматрасониҳо чадвали ташрифот ба **Ҳучра** тартиб дода шуда, дар он машваратҳои инфиродӣ бо мутахассисон, инчунин машғулиятҳои гурӯҳӣ пешбинӣ карда мешавад. Илова ба ин, хизматрасониҳои **Ҳучра** метавонанд дар ҳолатҳои равноасозӣ аз ташкилотҳои дигар (субъектҳои таъбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи пешгирии зӯрварӣ дар оила”) ё мурочиати мустақилона ва ихтиёрии худ зӯрварон пешниҳод карда шаванд.

Зӯрварӣ дар оила бо рақамҳо:

- 31 % занҳои оиладор дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби шавҳари пешина ё ҳозирашон дучори зӯрвариҳои ҷисмонӣ, шаҳвонӣ ё руҳӣ (равонӣ) гашта, 23 % онҳо ҷароҳатҳои гуногуни бадан гирифтаанд. Вобаста ба ҳолатҳои зӯрвариҳои ҷисмонӣ нисбати занон дар оила 83 % зӯрварон мардҳо буданд;

- ҳиссаи занони ҷабрдида ягон маротиба барои кӯмак мурочиат накардаанд ва ба ягон нафар дар бораи зӯрварӣ нақл накардаанд;

- танҳо аз 10 як нафари занҳои ҷабрдида барои кӯмак, аз ҷумла 3/4 ҳиссаи онҳо ба волидони худ мурочиат кардаанд.

Сарчашма: Тадқиқоти тиббӣ ва демографӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агенсии оморӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2017

**Рақами телефони Ҳучра барои тамос
(ш. Леваканти, вилояти Хатлон):
8 (32 50) 6 12 18**
**Рақами телефони Филиали ГОПА мБХ
дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои
тамос (ш. Душанбе): +992 (37) 2271075, 2271076**

ТАҶРИБАИ МУСБӢ ДАР ҶУМӢУРИИ ТОҶИКИСТОН ОИД БА ҶОРАӢОИ ПЕШГИРИКУНАНДА ДАР БАӢНИ ШАӢСОНЕ, КИ ДАР ОИЛА ЗӢРОВАРИРО ИСТИФОДА МЕБАРАНД

*Иттилоот оид ба фаъолияти Ҳучраи
машваратӣ оид ба ислоҳи рафтори
истифодабарандагони зӯрварӣ дар оила*

(дар назди мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ
дар ш. Леваканти вилояти Хатлон)

Яке аз мақсадҳои Қонуни ҚТ “Дар бораи пешгирии зӯрварӣ дар оила”, ки аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон санаи 19 март соли 2013 тасдиқ гардидааст (моддаи 2), ин *“ошкор, пешгирӣ ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба зӯрварӣ дар оила мусоидаткунанда” мебошад.*

Бо дарназардошти он, ки сарчашмаи аввалини зӯрварӣ дар оила, зӯрварӣ аз ҷониби шахсони ҳуқуқвайронкунанда буда, мутобиқи моддаи 11-и қонуни мазкур ваколатҳои мақомоти қорҳои дохилӣ ба қайд гирифтани шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда ва нисбати ӯ татбиқ намудани чораҳои тарбиявӣ пешгирикунандаро дар бар мегирад ва бо дарназардошти таҷрибаи пешқадами байналмилалӣ дар ҷодаи фаъолият дар соҳаи мазкур дар Ҷумҳурии Тоҷикистон санаи 17-уми майи соли 2018 дар ш. Левакант бо ташаббуси раиси шаҳри Левакант ва бо дастгирии Лоиҳаи “Пешгирии зӯрвари хонаводагӣ”, ки аз ҷониби Филиали ГОПА мБХ дар ҚТ бо дастгирии молиявии Ҳукумати Швейтсария амалӣ шуда истодааст, *Ҳучраи машваратӣ оид ба ислоҳи рафтори зӯрварон¹ дар оила таъсис дода шуд.*

Мақсад аз таъсис додани Ҳучра, ин расонидани кӯмак ба зӯрварон бо мақсади такрор нашудани амалҳои зӯрварона аз ҷониби онҳо ва тағйирдиҳии рафтори зӯрваронаи чунин шахсон мебошад. Бо суҳанҳои дигар, мақсад аз роҳандозӣ намудани чунин фаъолият аз он иборат аст, ки зӯрварон пас аз иштирок дар курси махсус тавонанд рафтори зӯрваронаи худро тағйир диҳанд, яъне дигар зӯрвариро дар оила истифода набаранд.

Концепсияи пешниҳоди хизматрасониҳо дар Ҳучра, ин барқарор намудани муносибати ҳамдигарфаҳмӣ дар оила тавассути содир накардани зӯрварӣ аз ҷониби зӯрвар, ки ба нигоҳдории оила ва муваффақияти минбаъдаи аъзоёни он таъсири бевосита мерасонад, мебошад.

Вазифаҳои асосӣ дар доираи амалисозии мақсади Ҳучра:

- Пешниҳоди дастаи хизматрасониҳои босифат мутобиқи талаботҳои муайянкардашудаи баҳрабарандагон бо мақсади тағйири рафтори зӯрваронаи онҳо, яъне рушди малакаи муошират бе истифодаи зӯрварӣ;
- Иттилоотони тамоми ҷомеа чихати тарғиби дурусти симои мардон ва занон ҳамчун аъзои баробарҳуқуқи ҷомеа бо мақсади мубориза бо қолабҳои марбут ба фаҳмиши нодурусти нақши мардону занон дар оила ва ҷомеа;
- Иттилоотони тамоми ҷомеа оид ба мушкилоти зӯрварӣ дар оила ҳамчун вайронкунии ҳуқуқҳои асосии инсон;
- Расонидани кӯмак ба истифодабарандагони ҳучра бо мақсади аз нав шомил намудани онҳо ба оила ва ҷомеа;
- Қорҳо оид ба пешгирӣ ва мониторинг;
- Ҳангоми зарурат раванасозӣ ва осон кардани дастрасии зӯрварон ба табobati бемориҳои рӯҳӣ, равонӣ, тозақунии организми онҳо аз моддаҳои мадхушкунанда ва машрубот дар муассисаҳои тиббӣ;
- Расонидани кӯмаки иҷтимоӣ ба истифодабарандагони хизматрасониҳо бо мақсади кам кардани шиддати иҷтимоӣ дар оила.

¹Зери мафҳуми “зӯрвар” шахси содиркунандаи зӯрварӣ дар оила, ки метавонад ҳам мард ва ё ҳам зан бошад, фаҳмида мешавад. Номии расмии дар оғеза нишондодашуда дар шакли кӯтоҳкардашуда ва бидуни истифодаи стигма чунин дарҷ гардидааст: Ҳучраи машваратӣ дар назди Ҳукумати ш. Левакант (минбаъд ҳамчун «Ҳучра» ном гирифта мешавад)

Дар умум мутахассисони **Ҳучра**, ки моҳиятан чихати амалан тағйир додани рафтори шахсони содиркунандаи зӯрварӣ дар оила бо мақсади қор тарбиявӣ сӯҳбатҳои дорои хусусияти пешгирикунанда мегузаронанд, кӯшиш мекунанд ба чунин шахсон барои дарк кардани сабабҳои рафтори худ, оқибатҳои манфии чунин рафтор барои тамоми аъзоёни оила, эътироф намудан/иқрор шудан ба гуноҳи худ дар содирсозии амалҳои зӯрварона, фаҳмидани фикру ҳиссиёти харобкоронаи худ, дарёфт ва ба роҳ мондани механизмҳои масдудсозии рафтори зӯрварона/ аз худ намудани методҳои ҳалли самараноки ҳолатҳои низоъ ва ҷустуҷӯи методҳои алтернативии муошират бидуни поймолсозии ҳуқуқҳои дигар аъзои оила, қабули қарорҳои мушаххас оид ба истифода набурдани зӯрварӣ, мушаххасан кӯшиш ба харҷ додан оид ба тағйири рафтори худ кӯмак расонанд.

- **Хизматрасониҳои пешниҳодшаванда** дар шакли машваратҳои инфиродӣ ва гурӯҳӣ, бахусус дар намудҳои зерин амалӣ мегарданд:
- *Машваратҳои ҳуқуқӣ оид ба* ҷабҳаҳои қонунгузорӣ, ки ба пешгирии зӯрварӣ дар оила (аз ҷумла ҷабҳаҳои ҷазо барои ҳуқуқвайронкунӣ) ва муҳофизати ҷабрдидагон равона карда шудааст;
- *Машваратҳо оид ба масоили динии* марбут ба муносибатҳои оилавӣ, ки ба фаҳмиши дурусти муқаррароти асарҳои динии муқаддаси дорои шарҳ оид ба ҷабҳаҳои аҳамияти муносибати хуб ва